

РЕШЕНИЕ

№ 36034

гр. София, 03.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35 състав, в
публично заседание на 15.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **12207** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Производството е образувано по жалба на Д. С. Х., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на С., адр. [населено място], [улица], вх. 4 срещу Решение № 12127/21.11.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с което, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 и 4 от ЗУБ, на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Твърди незаконосъобразност на решението, поради противоречието му с материалния закон. Моли отмяна на решението.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена.

Прокуратурата взима становище за основателност на жалбата.

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства по реда на чл. 168 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна при цялостна проверка на основанията за законност на акта по чл. 146 от АПК:

Обжалваното решение е постановено във формата и от органа по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, поради което е валидно.

Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ [статут на бежанец](#) в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се

ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Жалбоподателят е подал молба за предоставяне на международна закрила вх. № ОК-13-1964/04.10.2024 г. пред ДАБ при МС. ДАБ при МС е провела процедура по 63а от ЗУБ, като е поканила и провела интервю с жалбоподателя, събрала е и други писмени доказателства във връзка с произнасяне по молбата. Правилно е обжалваното решение, което съобразява, че за жалбоподателя не са налице основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, защото видно от отговорите по интервюто, той не заявява, че е обект на преследване по признаците по чл. 8, ал. 1 то ЗУБ. Жалбоподателят посочва, че той е бежанец от конфликта в С., през Турция, където е останал 15 дни. В Турция останало семейството му. Посочва, че е влязъл в България незаконно, като единствената му цел е да избяга от военния конфликт в С. и да осигури перспектива на семейството си.

Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ **хуманитарен статут** се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В административното производство е обсъдена справка на ДАБ за икономико-социалното положение в С., като правилно е прието, че предвид въоръжения конфликт в тази държава с давност от 2011 г. , то за жалбоподателя не съществува реална опасност по смисъла на т. 3 от цитираната разпоредба, доколкото военният конфликт е позициониран, характеризира се със спорадични ограничени военни сблъсъци и относително много нисък дял на цивилни жертви. Държавата е разделена и позиционирана между враждуващите в конфликта страни, като по-голямата част се контролира от официалния режим в страната. Тези критерии за понятието „тежки посегателства“ възпроизвеждат чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Правилно с обжалваното решение се приема, че в случая се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение от 17.02.2009 г. на Съда на европейските общности по тълкуването на чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година, които се прилагат във връзка с чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Според това решение, наличието на подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращо въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, поради самия факти на пребиваване там, е изложено на реална опасност да претърпи тежки заплахи. Правилно с обжалваното решение е прието, че спрямо жалбоподателя не са налице сериозни и потвърдени заплахи, налични към момента на процедурата, за да се счита, че ако се завърне в държавата си по произход С., той би бил изправен пред реален риск от тежки посегателства, именно поради установеното позициониране на военния конфликт в отделни части на страната и характеризиращ се със спорадични ограничени военни сблъсъци и относително много нисък дял на цивилни жертви. Ето защо, правилно административният орган съобразява на база на данните от справката за положението в С., че в държавата не съществува вътрешен или международен въоръжен конфликт на цялата ѝ територия и по характер, визиран в горесцитираните норми. Положението в страната следва да се оцени като несигурно и напрегнато, но то не следва да се оценява като повсеместно и безогледно. Инцидентите не са от естество да предизвикат масов ефект.

В конкретния казус административният орган правилно отнася фактите към нормите на чл. 8, ал. 8 и чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, според които закрила може да не се предостави, когато в една част от държавата по произход не съществуват основания за страх от преследване, нито реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може безпрепятствено и трайно да се ползва от ефективна закрила.

В административното производство са обсъдени и приложени по настоящото дело справки на ДАБ 14.03.2025 г. / 19.05.2025 г. за икономико-социалното положение в С. след падането на режима на Б. А. от края на 2024 г. Това е нов факт, който следва да се вземе предвид от съда на основание чл. 142, ал. 2 от АПК. Видно от нея, след смяната на режима С. започва да се възстановява от конфликта, както във връзка с изграждане на нови институции и възстановяване на мира, така и икономически. Наблюдава се тенденция по завръщане на емигрирали сирийци по родните си места. Действително, положението остава много трудно, включително с статъчни военни действия – изолирани и спорадични по своя характер, но при всички положения С. е тръгнала по пътя на възстановяването. За това съществена роля играе и Върховния комисариат за бежанците на ООН /ВКБООН/. Тези нови факти се вземат предвид от съда, като те не обосновават извод, че след декември 2024 г. и смяната на режима в С., там се наблюдава влошаване на социално-икономическото положение и ескалиране на военните действия – точно обратното.

Следва да се обсъди и позиция на ВКБООН от декември 2024 г. , според която комисариатът продължава да призовава държавите да преустановят принудителното връщане на граждани и лица обичайно живущи в С., включително тези, чиито молби за убежище са отхвърлени. Спирането на принудителните връщания служи като минимален стандарт и трябва да остане в сила до момента, в който сигурността, върховенството на закона и положението с правата на човека в С. значително се подобрят, за да позволят безопасно и достойно връщане на онези, които са решени да не се нуждаят от международна закрила. Съдът приема, че насоките дават възможност на съответния съд да преценява конкретната ситуация и рисковете от връщане за конкретното лице в С., отнесени към нормите на вътрешното и международното право относно статута на бежанците, включително на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28.07.1951 г. По делото се установи, че такива рискове за жалбоподателя, отнесени към цитираните разпоредби, не съществуват.

В процедурата по чл. 63а от ЗУБ, и по-конкретно, в проведеното интервю, жалбоподателят заявява, че бяга от военния конфликт в С. и от опасността да бъде заставен да служи в армията, която ще участва в този конфликт. Следва да се вземе предвид, че в наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от службата на ВКБООН през 1992 г. , в глава V, „В“ е дадено тълкувателно определение за дезертьори и лица, които се отклоняват от военна служба. В С. военната служба е задължителна и дезертирането се счита за криминално престъпление, но не се счита за преследване. Лице което е дезертирало или избягало от военна служба просто от неприязън към военната служба или страх от участие в сражение, не е бежанец. Съществуват, обаче, и случаи, при които необходимостта от изпълнение на военната служба, е единствената причина да се иска статут на бежанец, т.е. когато лицето докаже, че изпълнението на военната служба за него би означавало участие във военни действия, противоречащи на неговите действителни политически, религиозни или морални убеждения или валидни съображения на съвестта. По делото тези не се доказаха. Жалбоподателят декларира, че е политически неангажиран и не заявява, че отказва да служи в армията поради религиозни разбирания. Не се констатира и морални убеждения или съображения на съвестта, които да му попречат да бъде мобилизиран.

Следва да се обърне внимание на разпоредбата на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, според която хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците. Тази разпоредба дава възможност на приемащата държава да предостави хуманитарен статут на чужденец, когато за него не са налице общите критерии по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, но са налице други критерии от общохуманитарен характер. Такива биха могли да бъдат например нужда от лечение, епидемии в страната на произход, както и др.под. По делото не се установиха такива факти за жалбоподателя. Не се доказаха и другите алтернативи по чл.чл. 8 и 9 от ЗУБ за предоставяне на международна защита. В заключение следва да се посочи и това, че жалбоподателят посочва, че той е бежанец от конфликта в С., през Турция, където е останал 15 дни. Посочва, че в Турция е останало семейството му. Известен е статутът на бежанците от конфликта в С. сирийци в Турция, на които се дава временна закрила и не се връщат в С.. Правилно е съображението, че няма никакви основания да се приеме, че няма никакви основателни причини да се счита, че жалбоподателят няма да бъде допуснат отново на територията на Турция и че не би бил защитен от властите, ако поиска закрила. Известно е, че през април 2013 г. А. приема всеобхватен, насърчен от ЕС „Закон за чужденците и международната закрила“, който установява специална правна рамка за убежището в Турция и потвърждава задълженията ѝ към всички лица, нуждаещи се от международна закрила, независимо от страната им на произход. Според Върховния комисариат за бежанците на ООН, „... европейското законодателство в областта на убежището и миграцията е ясно видимо в турското законодателство в областта на убежището, благодарение на тази реформа ... За бежанците от С. Турция прилага режим на временна закрила, който предоставя на бенефициентите право на легален престой, както и известно ниво на достъп до права и услуги... Статутът на временна закрила се придобива в лично качество, групово, от сирийски граждани и палестинци без гражданство с произход от С. ...“. Предвид това следва да се приеме, че жалбоподателят се ползва с особения статут на временна закрила в Турция, където продължават да живеят роднините му, които ползват достъп до здравна и образователна система, достъп до пазара на труда. Ето защо, правилно Турция е определена от административния орган, като трета сигурна държава по смисъла на §1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Всичко това, за статута на жалбоподателя в Турция той потвърждава в проведеното с него интервю. Посоченото разкрива характеристиките на лице – икономически мигрант. Това е допълнително основание за отхвърляне на молбата му за предоставяне на международна закрила на основание чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

Предвид изложеното до тук следва да се приеме, че в рамките на цялостно изследване на фактите и обстоятелствата по реда на чл. 35 от АПК, освен интервюто с жалбоподателя, административният орган е приобцил по преписката и справки относно политическата и икономическата обстановка в С. на Дирекция „МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ“ при ДАБ при МС, както и справки от други администрации – МВР, ДАНС. Това разкрива всеобхватно и детайлно изследване на релевантните за издадения административен акт факти. Спазено е изискването на чл. 35 от АПК.

Предвид гореизложеното, и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК съдът приема, че жалбата следва да отхвърли.

Въз основа на гореизложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Д. С. Х., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на С., адр. [населено място], [улица], вх. 4 срещу Решение № 12127/21.11.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ.

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено.